

under en sten sættes med fingerbøl på patientens bryst og skal forblive dér, indtil de dør (13). Klog kone gav en pige med koldfeber det råd at bære et tusindben i en pennepose i snor om halsen, så ville det løbe feberen ihjel (Møn; 14); det først fundne tusindben bæres i klud over hjertet (Drejøj; 15).

Tusindben anbringes i urinrøret på en hest, som tilbageholder urinen (1779; 16).

Hvad er det, som siger 999 klip og ét klap? (et tusindben med træben).

Sladderens tusindben kravler gennem stuerne, ned ad trapperne, ud på gaden og vandrer videre fra hus til hus *Emil Bønnelycke* (17); trængsel · går på stedet march · med tusind trætte fødder · rettet parvis · mod hinanden. · · Trængsel, · et forvildet tusindben · på sprukne fliser *Cecil Bødker* (18).

Se på tusindbenet, · der tramper ad et skræppeblad i takt, · en legion på march – den er en magt *Svend Sørensen* (19).

Så ta'r vi os en lille en, · hvert ben skal ha' en snaps. · O, hvem der var et tusindben, · så fik man en kollaps! *Sigfred Pedersen* (20).

LITTERATUR: (1) 659 24,1097; 626 429; (2) 659 24,1105; (3) 579 K184; 508b 37; 212c 2,204 (skolopender); 804 1,104; (4) 388; (4a) 332 75; (5) 434 4,997; (6) 434 4,293; (6a) 160 1906/23: 1047 (1933); (7) 903 6,397; (8) 202c 4,212; (9) 659 24,1097; (10) 804 1,104; (11) 160 1906/23: 294 (Kirkehelsing 1945); (12) 426c 89; (13) 464g 4,596; (14) 160 1906/23: 622; (15) 160 1906/23: 1047; (16) 74 80; (17) 116c 183; (18) 113 25; (19) 841 32; (20) 676d 9; (21) 388.

Rurer, *Balanus*; langhalse, *Scapellum*

Rurerne fæster deres kegleformede, skarprandede kalkskjolde til kystens sten, pæle etc. og bunden af fartøjer med rankefødder ragende ud af åbningen foroven.

– Danmarks Dyreverden 3, 118-20.

Rur fra norsk, oldnordisk hruðr 'skorpe', beslægtet med roe 'sårskorpe' (1).

Pibeskel, -skille Esbjerg og Fanø o. 1900, *langhals* 1820ff; Frederikshavn (2), den langstilkede kappe omkring dyret kan ligne et hoved på en hals; *angletaske* 1768 (*Lepas anatifera*) (3) sml. havlit bd. 2; *tipling* 'lille fremstående spids, top, byld' Frederikshavn (4); *kopatter* Kerteminde (5); *hestetænder* og *hesteskaller* Lynæs (5); *andeskel* (*Lepas anatifera*) hæfter sig til ænder o.a. søfugle (6).

Færøerne: *ruður*, *gjar* hørende til utgar 'lokke-mad': man kaster rur i søen for at lokke fisk og særlig sej ind (7); Grønland: *kaattungiag*; mod armsmerter bæres på overarmen en rur hentet på den strand, hvor man blev født (8).

Rur og langhals hører til skibsfartens værste skadedyr, hvis skalbelægning nedsætter skibets fart med indtil 50 procent; skroget må i tørdok afskrabes og forsynes med en speciel maling. Rur og små blåmuslinger på bådenes underside skræbes af med et hakkejern (Vendsyssel; 9).

Mellem de blåsorte pælemuslinger sidder rurerne godt gemt i deres hvide kalkskaller, der i form ligner små kratervulkaner; ud gennem kraterne strækker dyret sine leddede rankefødder, hvis rytmisk regelmæssige viften efter smådyr minder om hænder, der åbner og lukker sig, som viftede de ustandseligt efter en usynlig ven *J. O. Bøving-Petersen* (10). Den tomme skal »minder slående om en sneklædt vulkankegle« *Torben Wolff* (11).

LITTERATUR: (1) 659 17,1455; (2) 212c 2,813 og tb. 286; 903 3,69; (3) 26 1,133; (4) 202c 4,174; (5) 388; (6) 659 1,565; (7) 393 114,340,479; (8) 547 125; (9) 202c 4,17; (10) 119 113; (11) 151 3, 118.

Bænkebidere, *Oniscus*, *Porcellio*

Små flade, leddelte, grå krebsdyr, som holder til på fugtige steder (kældere, udhuse etc.).

– Danmarks Dyreverden 3, 132-34.

Bænkebidere 1761ff (1) er oprindeligt et sjællandsk navn.

Murlus o. 1550, »et lille blyfarvet ukræ, som har mange ben og holder til i gamle mure« (2), NSjælland (3).